

*Писаренко Марина Олександрівна,  
аспірант кафедри цивільного права  
Національного університету «Одеська юридична академія»*

## **ДО ПИТАННЯ ПРО БЕЗПЕКУ УКЛАДЕННЯ ПРАВОЧИНІВ ВІДЧУЖЕННЯ ОБ'ЄКТІВ КОМУНАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УМОВАХ COVID-19**

Відповідно до діючого законодавства органи місцевого самоврядування в межах здійснення правомочностей щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності, можуть передавати такі об'єкти у постійне або тимчасове користування юридичним та фізичним особам, укладати договори в рамках державно-приватного партнерства, у тому числі концесійні договори, здавати їх в оренду, продавати і купувати, використовувати як заставу, вирішувати питання їхнього відчуження, визначати в угодах та договорах умови використання та фінансування об'єктів, що приватизуються та передаються у користування в оренду (ч. 5 ст. 60 Закону [1]).

Разом з тим, умови пандемії наклали свій відбиток на всі сфери нашого життя, не є виключення і можливість укладати різного роду договори. Фактично, ситуація з COVID-19 спонукала всіх учасників цивільних правовідносин до максимального переведення дій у цифрове середовище. Можливість укладати правочини «на відстані» стала виходом із ситуації, що склалася. Це дало можливість бізнесу продовжувати свою діяльність, зберегти клієнтів, а споживачу – отримувати необхідні товари та послуги зберігаючи умови карантину.

Укладення електронних договорів передбачає відсутність особистого контакту сторін, паперових копій, власноручних підписів тощо, що з одного боку є зручним та дає можливість не лише зекономити час, але й дотримуватися карантинних обмежень, а з іншого – актуалізує питання інформаційної безпеки такого укладення, способів забезпечення такої безпеки, існування дієвого механізму захисту прав та інтересів учасників правовідносин за умови їх порушення тощо.

Закон України «Про електронні довірчі послуги» [2] дає можливість забезпечити такий важливий компонент укладення правочинів на відстані, як електронна ідентифікація особи. Однак, на практиці ще виникає багато питань щодо використання захищеного електронного підпису, існують проблеми в роботі органів державної влади, нотаріату, суду тощо. Це можуть бути як проблеми технічного характеру, так і обмеження діючого законодавства щодо вчинення ряду дій лише «за фізичної присутності особи».

Разом з тим, вже випробувана часом система ProZorro стала незамінним інструментом для проведення операцій щодо комунального майна, зокрема. Це досить великий перелік правочинів, які вчиняються на підставі аукціону, в тому числі: продаж майна комунальних підприємств; оренда нерухомості, землі тощо; а 24 червня 2021 року Президент підписав Закон, який дасть можливість продавати землю через електронний аукціон [3]. Така можливість виключає фізичну присутність сторін, що важливо в умовах необхідності дотримання карантинних обмежень, а також, як зазначають спеціалісти, сприяє збільшенню вартості лотів. Планується, що земельні онлайн-торги будуть проводитися в єдиній електронній торговій системі в режимі реального часу. Результатом проведення аукціону має стати укладення договору купівлі-продажу, оренди, права на забудову або довгострокової оренди земельної ділянки з переможцем торгів, який запропонував найвищу ціну. Важливим тут є не лише дотримання карантинних обмежень, але й забезпечення дотримання процедури укладення відповідних правочинів, виконання всіх істотних умов, виключення порушення законодавчих вимог, особливо якщо мова йде про відчуження об'єктів комунальної власності.

Крім платформи ProZorro.Sale для проведення онлайн аукціонів існує й інша платформа – Setam/OpenMarket. Однак вони істотно відрізняються. Якщо в першому випадку мова йде про прозорий та ефективний процес продажу і оренди державного та комунального майна (...), то в другому – про примусовий продаж майна боржників (фізичних та юридичних осіб), за якими відкриті виконавчі провадження органами державної виконавчої служби, тобто тут реалізується будь-яке майно, крім визначеного ст. 55 Закону України «Про виконавче провадження» [4]. Відмінними в цих платформах є моделі проведення аукціону, зокрема, Регламент торгів чітко визначає порядок реєстрації учасників, розмір забезпечувальних внесків, строків оплати, порядок та строки підписання договору купівлі-продажу чи акту про реалізацію арештованого майна. Характерною відмінністю цих двох систем є те, що організаторами аукціонів на ProZorro.Sale [5] є власники майна, а організаторами торгів на Setam/OpenMarket [6] є орган примусового виконання – відділ державної виконавчої служби чи приватний виконавець. Більш глибокий аналіз цих платформ, а також відгуки, висновки та запитання користувачів свідчать про те, що більш зрозумілою та простою у використанні є саме ProZorro.Sale.

Отже, в умовах COVID-19 суспільство стикнулося з великою кількістю задач, які раніше не поставали від вирішення яких залежало не просто благополуччя, фінансова стабільність чи взаємовідносини, а й життя людей.

Особливість нинішнього розвитку суспільства, зокрема, інформатизація та цифровізація, які досягли значного прогресу, стали виходом у більшості випадків (як на побутовому рівні – покупка продуктів, ліків тощо через онлайн доставку, так і в професійних сферах – судах, державних установах, веденні бізнесу тощо), не стало виключенням тут і укладення правочинів відчуження об'єктів комунальної власності.

#### ЛІТЕРАТУРА:

1. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр>
2. Про електронні довірчі послуги: Закон України від 05.10.2017 № 2155-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text>
3. Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо продажу земельних ділянок державної та комунальної власності або прав на них (оренди, суперфіцію, емфітевзису) через електронні аукціони: проект Закону. URL: [http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4\\_1?pf3511=66972](http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=66972)
4. Про виконавче провадження: Закон України від 02.06.2016 № 1404-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19#Text>
5. «Прозорро.Продажі» – система онлайн аукціонів з продажу та здачі в оренду майна. URL: <https://prozorro.sale/#brokers>
6. Сетам – система електронних торгів арештованого майна. URL: <https://ezakupivli.com.ua/rmb/realizatsiya-areshtovanogo-majna>

**Степанець Юрій Леонідович,**

*асистент кафедри загальнотеоретичної, конституційної та цивілістичної  
юриспруденції МІП НУ «ОЮА», аспірант кафедри цивільного права  
Національного університету «Одеська юридична академія»*

### **ПРАВОВА ПРИРОДА ТАТУЮВАННЯ ЯК НЕТИПОВОГО ОБ'ЄКТА АВТОРСЬКОГО ПРАВА**

Невід'ємним елементом суспільного прогресу виступає розвиток існуючої системи права і право інтелектуальної власності в цьому відношенні не є винятком, еволюціонуючі і зазнаючи значних змін відповідно до історичних умов і сформованими підходами до правового регулювання. Однак законодавець далеко не завжди встигає за змінами об'єктивної дійсності, що тягне за собою прогалини у правовому регулюванні.

У сучасному цивільному законодавстві існують значні труднощі в кожному конкретному нетиповому об'єкті творчості щодо визнання об'єкта авторського права. Подібна ситуація склалася щодо правової регламентації